

2021

Sanskrit

[Fifth Semester]

Paper - DSE1

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Illustrate the answers wherever necessary.

A. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च साकल्येन दश समाधेया। $2 \times 10 = 20$

1. सोदाहरणं लक्षणलक्षणं निरुप्यताम्?
2. न्यायमते प्रमाणं कतिविधम्? कानि च तानि?
3. तर्कभाषानुसारेण प्रत्यक्षस्य लक्षणं किम्? प्रत्यक्षं कतिविधम्? तानि च कानि?
4. सोदाहरणं विरुद्धहेत्वाभासस्य लक्षणं निरुप्यताम्?

(Turn Over)

(2)

5. न्यायदर्शनस्य प्रथमसूत्रं लिखत ?
  6. सोदाहरणं निमित्कारणस्य लक्षणं निरूपयत ?
  7. संयुक्तसमवायसन्निकर्षः कः ?
  8. के तावत् अल्पप्राणाः वर्णाः ?
  9. समीभवनस्य संज्ञा का ?
  10. ‘इ’ च-छ-ज्ञ-ज् वर्णानां उच्चारणस्थानं किम् ?
  11. वर्णविपर्ययस्य उदाहरणद्वयं दीयताम् ?
  12. के तावत् महाप्राणवर्णाः ?
  13. के तावत् घोषवर्णाः ?
  14. ‘दह’-इत्यत्र किं सूत्रं व्यवहीयते ?
  15. कानि शिवसूत्राणि ?
- B. यथेच्छं चतुर्णा प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च प्रदेयम्।

5×4=20

व्याख्यायताम् –

1. साधकतमं करणम्।

(3)

2. यथार्थानुभवः प्रमा।
3. इन्द्रियार्थसन्निकर्षः।
4. सव्यभिचारोऽनैकान्तिकः।
5. समीभवनम्।
6. स्वरभक्तिः।
7. विषमीभवनम्।

C. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या प्रश्नद्वयं समाधेयम्। $10 \times 2 = 20$

1. तर्कभाषानुसारेण प्रत्यक्षस्य लक्षणं विभागं च आलोचयत।
2. देत्वाभासः कः? हेत्वाभासस्य विभागम् आलोचयत।
3. इन्दो-इउरोपीय इत्यनेन किं बोध्यते?
इन्दो-इउरोपीय भाषायाः वैशिष्ट्यम् आलोच्यताम्?
4. ग्रीम-महोदयस्य सूत्रं सोदाहरणम् आलोच्यताम्।